

ΝΕΟΣ
ΕΛΛΗΝΟΜΗΜΩΝ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟΝ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

ΣΥΝΤΑΣΣΟΜΕΝΟΝ ΚΑΙ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ

ΥΠΟ

ΣΠΥΡ. Π. ΛΑΜΠΡΟΥ

ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩΝ

ΤΟΜΟΣ ΠΡΩΤΟΣ

LIBRAIRIE ET IMPRIMERIE
CI-DEVANT
E. J. BRILL.
LEIDE — 1904.

Ε.γ.Δ της Κ.τ.Π
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

étude des airs de son pays? Ce serait une belle tâche. Καὶ ὁμολογῶ μὲν, ὅτι δικαία εἶνε ἡ εὐχὴ τοῦ φιλέλληνος Γαλάτου, ἐπιπροσῆμι δὲ κἀγὼ εἰς αὐτήν, ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ λησμονηθῇ, ὅτι ὑπάρχει κίνησις τις περὶ τὸ τοιοῦτον ἔθνικόν ἔργον καὶ ὀνόματα ἀνδρῶν, ἅτινα θὰ ἦτο περιττόν νὰ ὑπομνήσω ἐνταῦθα, δεικνύουσιν, ὅτι κατενοήθη ἤδη ἡ τοιαύτη ἀνάγκη.

Plan eines Corpus der griechischen Urkunden des Mittelalters und der neueren Zeit. (Bestimmt zur Vorlage bei der zweiten allgemeinen Sitzung der Association internationale des Académies, London 1904). Ἐν Μονάχῳ 1903 (Verlag der K. B. Akademie der Wissenschaften). Εἰς 4ον σ. 124.

Ἄπο τῶν μέσων τοῦ δεκάτου ἐνάτου αἰῶνος μάλιστα ἔγινε καταφανής ἡ ἀξία τῶν ἑλληνικῶν δημοσίων γραμμάτων ὡς πηγῆς τῆς βυζαντιακῆς καὶ μέσης ἑλληνικῆς ιστορίας. Οὐκ ὀλίγα δὲ τοιαῦτα ἔγγραφα ἐξεδόθησαν ἐκ τε τῶν ἑλληνικῶν καὶ σλαβικῶν χωρῶν καὶ τῆς Ἰταλίας τοῦτο μὲν ἐν ἰδίαις συλλογαῖς, τοῦτο δ' ἐν περιοδικοῖς συγγράμμασιν ἢ ἄλλοις βιβλίοις. Ἄλλὰ τὰ δημοσιεύματα ταῦτα ἦσαν σποραδικὰ, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ προϊοῦσα εἰς τὰς ἐκδόσεις βυζαντιακῶν κειμένων ἐφαρμογὴ τῆς αὐστηρᾶς κριτικῆς μεθόδου τῆς κρατούσης ἐν τῇ ἀρχαίᾳ φιλολογίᾳ καθίστανεν ἀναγκαίαν νέαν πλήρη καὶ κριτικὴν ἐκδοσὴν ἀπάντων τῶν περισωζομένων τοιοῦτων ἔγγράφων. Ἡδὴ δὲ τῷ 1892 ἐν τοῖς ἑμοῖς Byzantinische Desiderata (ἢ Byzantinische Zeitschrift Τόμ. Α' σ. 190) ὑπέδειξα τὴν ἀνάγκην τῆς περισυλλογῆς καὶ κριτικῆς ἐκδόσεως τῶν χρυσοβούλλων τῶν αὐτοκρατόρων, τῶν ἀργυροβούλλων τῶν δεσποτῶν, τῶν πατριαρχικῶν γραμμάτων καὶ τῶν ἄλλων τοιοῦτων ἔγγράφων. Ἐτι δ' ἐπιβλητικωτέρως σὺν τῷ χρόνῳ ἀποβάσθη ταύτης τῆς ἀνάγκης, ἡ Βαυαρικὴ ἀκαδημία τῶν ἐπιστημῶν ὑπέβαλε τὸν Ἰούλιον 1900 εἰς τὴν ἀρτισύστατον Διεθνῆ ἔνωσησιν τῶν ἀκαδημιῶν (Association internationale des Académies) τὸ σχέδιον ἐκδόσεως Συντάγματος τῶν ἑλληνικῶν δημοσίων γραμμάτων τῶν μέσων αἰώνων καὶ τῶν νέων χρόνων. Οἱ δὲ τὸ Πάσχα τοῦ 1901 ἐν Παρισίοις τὸ πρῶτον συνελθόντες ἀντιπρόσωποι τῶν ἀκαδημιῶν, συνιδόντες τὴν σπουδαιότητα τοῦ

προταθέντος Συντάγματος, ἀπεδέχθησαν ὁμοθυμῶς πλὴν ὀλίγων τὰ ὑποβληθέντα καὶ ἐψήφισαν τὴν περαιτέραν ἐπεξεργασίαν τοῦ σχεδίου, ὑποβληθησομένου καὶ πάλιν εἰς τὴν κατὰ τὸ ἔαρ τοῦ ἐνεστώτος ἔτους ἐν Λονδίῳ συνεδρίῳ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν ἀκαδημιῶν. Τὴν δὲ σύνταξιν τοῦ τοιοῦτου λεπτομεροῦς προγράμματος ἀνέλαβον οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν δύο ὑπὲρ τοῦ ἐγχειρήματος τὸ μέγιστον ἐνδιαφέρον ἐπιδειξασῶν ἀκαδημιῶν, οἱ ἐν Μονάχῳ καὶ Βιέννῃ καθηγηταὶ κ. Krumbacher καὶ Jirecek, καὶ διεξήγαγον αὐτὴν ὑπὸ τὰς ἰδίας αὐτῶν ὁδηγίας διὰ τοῦ ἐν Μονάχῳ κ. Παύλου Marc.

Τοιαύτη ὑπῆρξεν ἡ γένεσις τοῦ προκειμένου βιβλίου, περιλαμβάνοντος τὸν κατάλογον τῶν ἤδη ἐκδομένων δημοσίων γραμμάτων καὶ τῶν γινωσκομένων μέχρι τοῦ νῦν ὡς ἀνεκδότων, ἅτινα ἐκρίθη δέον νὰ συμπεριληφθῶσιν εἰς τὸ Σύνταγμα. Ἀπευθύνεται δὲ τὸ πρόγραμμα τοῦτο εἰς τε τὰς ἀκαδημίας καὶ εἰς τοὺς προϊσταμένους τῶν βιβλιοθηκῶν καὶ τῶν ἀρχείων ὡς καὶ εἰς ἅπαντας τοὺς λογίους, παρακαλουμένους νὰ ὑποβάλλωσι προτάσεις περὶ τοῦ προγράμματος καὶ συμπληρώσεις καὶ ἐπανορθώσεις τοῦ καταλόγου εἰς τὸν ἕτερον τῶν εἰρημένων καθηγητῶν.

Καὶ τοιαύτας μὲν συμπληρώσεις καὶ ἐπανορθώσεις δὲν ἔχω νὰ ὑποδείξω ἐνταῦθα, ἅτε φιλικῇ φροντίδι τοῦ κ. Krumbacher λαβὼν γινῶσιν τοῦ δημοσιεύματος τούτου καθ' ὃν χρόνον ἐξετυποῦτο καὶ θεωρήσας καθῆκόν μου νὰ ἐπιστείλω ἐγκαίρως τὰς οὐκ ὀλίγας ἐμὰς συμβολὰς, συμπεριληφθείσας εἰς τὸ ἀγγελλλόμενον βιβλίον ὡς καὶ τὰ σημειώματα, ἅτινα κατὰ παράκλησίν μου ἀπήνθισεν ἐκ τινῶν ἑλληνικῶν περιοδικῶν συγγραμμάτων ὁ διδάκτωρ κ. Ν. Κωστής. Περὶ τῶν τοιοῦτων δὲ συμπληρωμάτων λέγονται τὰ δέοντα ἐν σ. 106 τοῦ βιβλίου. Ἀλλὰ θεωρῶ οὐχ ἥττον ἀναγκαῖον νὰ καταστήσω τὴν δημοσίευσιν τοῦ ἀξιολόγου καταλόγου τούτου γνωστὴν εἰς τοὺς παρ' ἡμῖν ἰδίως ἀσχολουμένους περὶ τὰ δημόσια γράμματα τῶν μεσαιωνικῶν καὶ νεωτέρων χρόνων, ὅπως καὶ αὐτοὶ ἐκ τῶν ἐνόντων συντελέσωσιν εἰς τὴν συμπλήρωσιν τοῦ μελετωμένου Συντάγματος, εἴτε ἐκδομένα καὶ μὴ ἐν τῷ προγράμματι τούτῳ τυχὸν περιλαμβανόμενα ἔγγραφα δηλοῦντες εἰς τὸν κ. Krumbacher, τὸν κ. Jirecek ἢ τὸν κ. Marc, εἴτε ἄλλων ἀνεκδότων καὶ ἀγνώστων τὴν ὑπερξίν ὑποδεικνύοντες.

Θέλει δὲ συμπεριλάβει τὸ σχεδιαζόμενον Σύνταγμα ἅπαντα τὰ περιωθέντα ἔγγραφα αὐτοκρατόρων, δεσποτῶν, πατριαρχῶν, διαφόρων ἀρχῶν πολιτικῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν, μονῶν, συμβολαιογράφων κτλ., ἐξαιρουμένων τῶν ἰδιωτικῶν ἐπιστολῶν, τῶν βασιλικῶν νεαρῶν, ὅσαι ἔχουσι καθολικὸν νομικὸν περιεχόμενον, καὶ τῶν συνοδικῶν διαγνώσεων. Ὑπελογίσθη δὲ τὸ ὅλον ἔργον ὡς μέλλον νὰποτελεσθῆ ἑκ δεκαοκτῶ περίπου τόμων, ὑποδιαιρούμενον εἰς ὀκτῶ τμήματα γεωγραφικῶς διατεταγμένα καὶ ἀναφερόμενα εἰς τοὺς χρόνους μέχρι τῆς ἀλώσεως, ἐν μέρει δὲ καὶ μέχρι τοῦ 1800. Εἶνε δὲ τὰ τμήματα ταῦτα τὰ ἑξῆς·

1) Κωνσταντινούπολις καὶ περίχωρα. Περίπου 4-5 τόμοι.

2) Μικρὰ Ἀσία μετὰ τῶν περικειμένων νήσων. Περίπου 3 τόμοι.

3) Συρία, Κύπρος, Παλαιστίνη, Σινᾶ, Αἴγυπτος. 2 τόμοι.

4) Θεσσαλία καὶ Ἡπειρος μετὰ τῶν Ἰονίων νήσων. 1 τόμος.

5) Ἑλλάς καὶ ἑλληνικαὶ νῆσοι μετὰ τῆς Κρήτης. 2 τόμοι.

6) Ἰταλία

α) Σικελία· β) κάτω Ἰταλία· γ) μέση καὶ ἄνω Ἰταλία (Ῥώμη, Πίζα, Φλωρεντία, Γένουα, Βενετία), μετὰ τινῶν ἔγγραφων ἐκ τῆς νοτίου Γαλλίας καὶ Ἰσπανίας. 1 τόμος.

7) Θράκη καὶ Μακεδονία (ἄνευ τοῦ Ἄθω) μετὰ παραρτήματος ἔγγραφων ἐκ Καυκάσου, Ῥωσίας, Ῥωμανίας, Οὐγγαρίας, Βουλγαρίας, Σερβίας, Ῥαούσης. 1 τόμος.

8) Ἄθως.

Ἐν τέλει δ' ἐκφράζω τὴν εὐχὴν, ὅπως εὐοδωθῆ πράγματι ἡ ἔκδοσις τοῦ Συντάγματος τούτου, ἥτις εἰς μεγάλας δυνατὸν νὰ προσκρούσῃ οἰκονομικᾶς δυσχερείας ἕνεκα τῶν ἀπαιτουμένων μεγάλων δαπανῶν. Καὶ δὴ αἱ δαπάναι πρὸς παρασκευὴν τοῦ ἔργου, ἐξαιρουμένων τῶν ἐξόδων τῆς ἐκτυπώσεως καὶ τοῦ χάρτου, ὑπελογίσθησαν περίπου εἰς ἑνεήκοντα χιλιάδας μάρκα ἐν ὅλῳ ἄνευ τῶν ἀθωνικῶν ἔγγραφων, ἅτινα μέλλει νὰναλάβῃ ἡ ἐν Πιερουπόλει ἀκαδημία ἐκ τοῦ κληροδοτήματος Πορφυρίου Οὐσπίνσκη. Διὸ εὐελπιστῶ, ὅτι τῶν δαπανῶν τούτων τῶν ἀπαιτουμένων πρὸς ἔκδοσιν συλλογῆς ἐχούσης μάλιστα σημασίαν διὰ τὴν πάτριον ἡμῶν ἱστορίαν θέλουσι προθύμως συμμετάσχει κατὰ καθῆκον καὶ ἡ ἑλληνικὴ κυβέρνησις, τὸ Ἐθνικὸν πιστήμιον καὶ ἡ Ἀρχαιολογικὴ Ἰταιρεία.